

Вовед

- Здраво, јас сум Дејвид Прис, координатор на ASD-EAST проектот.
- Ви благодарам што дојдовте на нашата виртуелна конференција! Се надевам дека ќе ви биде интересно.
- Во оваа кратка презентација ќе зборувам за тоа:
  - Зошто го започнавме овој проект
  - Што се настојваме да постигнеме и
  - Кој е вклучен во проектот.

2018-1-UK01-KA201-047872

Здраво, јас сум Дејвид Прис од Универзитетот Нортхемптон.
Јас сум координатор на ASD EAST проектот.
Знам дека работите се тешки во овие чудни времиња. Во име на сите мои колеги, ви благодарам многу што ја следите нашата виртуелна конференција.
Се надевам дека ќе ви биде интересно.
Во оваа кратка презентација ќе го претставам ASD-EAST проектот.

ASD-EAST проект - Идеја

- Нарушувањето од спектарот на аутизмот (АСН) е доживотна состојба која влијае на приближно 1% од населението;
- Образованието е идентификувано како клучна интервенција за ова нарушување и поради тоа соодветниот пристап за ефективно образование е многу важен.
- Поради разновидната природа на аутизмот, ниту една едукативна интервенција не е ефективна или соодветна за сите: затоа на наставниците им треба низа соодветни вештини и стратегии.
- Посебна потреба за поддршка е идентификувана во Источна Европа и Балканот, каде потоа значајна потреба за развој на соодветна едукација.
- Затоа е развиен овој 2-годишен проект финансиран од ЕУ (септември 2018-август 2020 година).

2018-1-UK01-KA201-047872

Нарушувањето од спектарот на аутизам е доживотна состојба која влијае на едно од сто лица во светот.

Овие нарушувања влијаат врз сите аспекти на искуства на поединецот, вклучувајќи го и начинот на кој тие учат.

Децата и младите со аутизам имаат право на ефикасно образование, а навистина образованието за нив е идентификувано како најважна интервенција.

Сепак, овие деца имаат посебни потреби кои произлегуваат од карактеристичните потешкотии на аутизмот во однос на комуникацијата, разбирање на социјалните случувања, ограничени интереси, потребата од предвидливост и сензорна обработка. Поради разновидната природа на спектарот на аутизмот, ниту една интервенција или пристап не е подеднакво ефикасна за секого.

Затоа, лицата кои едуцираат треба да имаат голем број на вештини и стратегии.

Обезбедувањето на ефикасно образование за учениците од спектарот на аутизмот е предизвик, а посебна потреба за поддршка и обука е идентификувана во Централна и Источна Европа и на Балканот.

Партнерите во ASD-EAST проектот, во текот на претходните проекти идентификуваа области на добра практика, но и значителни потреби за обука и развој.

Така, партнерите, заедно го развија овој проект, со фокус на развој на тренинг за поддршка на наставниците/специјалните едукатори и рехабилитатори, за ефикасно вклучување на децата со аутизам во образованието и учењето.

Проектот е финансиран од програмата „Еразмус +“ на Европската комисија.

Станува збор за двогодишен проект, кој започна во септември 2018 година, а завршува во август 2020 година.

ASD-EAST - цели

- Иницијална анализа на состојбата и тоа на:
  - Добра пракса специфична за одредена земја и широм Европа.
  - Потребите за развој кои се однесуваат на ефективната инклузија на децата со нарушувања од спектарот на аутизмот во Хрватска, РС Македонија и Полска.
- Развивање на локално соодветна модел на едукација и материјали за стручните лица кои ја поддржуваат инклузија на децата со АСН од основните училишта (посебни и редовни училишта).
- Користење на овие материјали за:
  - Пилот обука на специјални едукатори и рехабилитатори од редовни и посебни училишта од Хрватска, РС Македонија и Полска.
  - Евалуација на влијанието на оваа обука врз вештините и практиките на наставниците.
- Споделување на овие материјали со сите засегнати страни и со професионалците.

2018-1-UK01-KA201-047872

ASD-EAST се залага за поддршка и зајакнување на капацитетите на наставниците. Станува збор за иновативен проект и е првото транс-европско партнерство, кое се фокусира на подобрување на вештините на специјалните едукатори и рехабилитатори од овој регион.

Проектот, обедини партнерство на училишта, академски работници и владини и невладини организации за исполнувањето на своите цели и задачи и тоа: Прво, да се направи иницијална анализа и да се идентификуваат добрите практики специфични за земјата во врска со аутизмот во Хрватска, Република Северна Македонија и Полска, и уште пошироко во Европа и светот и да се идентификуваат области кои имаат потреба од развој и поддршка.

Второ, добиените информации од фазата на мапирање (иницијалната анализа на состојбата) да се користат за развој на локално соодветна програма и материјали за обука.

Бидејќи за нас би било голем предизвик да одговориме на потребите на сите наставници и сите возрасни групи во рамките на проект кој трае две години, ние се фокусиравме на потребите за обука на специјалните едукатори и рехабилитатори, од кои се очекува да работат со децата со аутизам.

Во однос на возрасните групи, се фокусиравме на децата кои посетуваат основно образование, и тоа посебно училиште и редовно и инклузивно училиште.

Трето, по изработката на програмата и материјалите, истите ги искористивме за спроведување на пилот-работилници за обука на специјалните едукатори и

рехабилитатори од Хрватска, Република Северна Македонија и Полска. Користејќи темелна и внимателно одбрана методологија за проценка на програмата, го идентификувавме задоволството на наставниците од обуката, соодветноста на материјалите и влијанието на посетувањето на обуките врз праксата и самодовербата на специјалните едукатори и рехабилитатори. Конечно, ја споделуваме програмата и нашите наоди со засегнатите страни низ цела Европа и даваме препораки до креаторите на политиките, преку конференции како што е оваа, и преку материјали како што се нашите препораки за политиката. Препораките и видеото за нив, можете да ги најдете на друго место на оваа страница.

ASD-EAST партнерство

- 9 партнери:
- 3 x училишта
  - Центар за аутизам, Загреб, Хрватска
  - Училиште бр.12, Краков, Полска
  - ПОУ „Д-р Златан Сремец“ Скопје, РС Македонија
- 2 x НВО
  - „Сина светулка“, РС Македонија
  - Аутизам Европа, Белгија
- 1 x приватна компанија
  - Таргет аутизам, Велика Британија
- 3 x академски партнери:
  - Универзитетот Нортхемптон, Велика Британија
  - Универзитетот во Загреб, Хрватска
  - Педагошки Универзитет од Краков, Полска

2018-1-UK01-KA201-047872

Овој проект беше дизајниран да ги зближи партнерите со експертиза за аутизам од цела Европа, но со посебен фокус на Централна и Источна Европа и Балканот. Во него експлицитно се земениво предвид локалните, културните и системските разлики низ цела Европа. Ние се обидовме да го максимизираме развојот на вештините и да влијаниеме во рамките на организациите учеснички, така што партнерите ќе бидат овластени да ја продолжат својата работа на ова поле по завршувањето на проектот.

Сега ќе ви го претставам партнерството.

Во партнерството учествуваат три училишта.

Центарот за аутизам во Загреб, Хрватска, е специјализирана образовна установа финансирана од владата. Обезбедува низа едукативни, стручни и социјални услуги за лицата со аутизам и нивните семејства од нејзиното создавање во 1981 година, вклучувајќи предучилишна програма, едукација, дневен престој за возрасни и услуга за домување. Покрај тоа, Центарот за аутизам обезбедува услуги за поддршка и консултации на наставниците низ цела Хрватска.

ПОУ Д-р Златан Сремец од Скопје, во Република Северна Македонија, е едно од четирите посебни училишта за деца со интелектуална попреченост во таа земја. Учениците, од кои третина се со аутизам, се распределени во 14 паралелки во централното училиште и во 9 подрачни паралелки во рамките на редовните училишта. Училиштето соработува со училишта, градинки и други здруженија низ Република Северна Македонија и пошироко.

Училиште број 12 е големо основно и средно училиште од Краков, Полска, со 550 ученици. Има 29 паралелки, од кои 20 се инклузивни. Одделенијата најчесто бројат приближно 20 ученици, со по 3 до 5 ученици со посебни образовни потреби. Училиштето има искуство во работење со партнерства за поддршка на образовна и социјална инклузија.

Во проектот учествуваат две невладини организации.

Сина светулка е неодамна основано здружение на професионалци, академици и родители, со седиште во Скопје. Целта на здружението е да обезбеди едукација и поддршка во врска со аутизмот на децата/лицата од спектарот, нивните семејства и оние кои работат со нив.

Аутизам Европа, со седиште во Брисел, е пан-европска организација која има значајна улога во подигнување на јавната свест и влијанието врз европските носители на одлуки. Има членки на здруженија од цела Европа и блиски врски со европски и меѓународни институции. Аутизам Европа одржува редовни меѓународни конгреси кои привлекуваат околу 2000 учесници од целиот свет. Во рамките на овој проект Аутизам Европа има клучна улога во дисеминацијата на проектот.

Таргет Аутизам, е мала компанија со седиште во Нортхемптоншир Велика Британија, консултант за образование која обезбедува обука и совети за широк спектар на образование, грижа и социјални услуги, како и испорака на обуки за родители и професионалци, клинички и дијагностички услуги. Конечно, во проектот учествуваат и три академски партнери.

Едукациско-рехабилитацискиот факултет од Универзитетот во Загреб, Хрватска, е единствената високообразовна институција во таа земја која обезбедува едукација за професионалци кои ќе работат со ученици со посебни потреби. Покрај едукација на студенти на додипломски и постдипломски студии, факултетот има центар за рехабилитација, обезбедувајќи обуки и клинички услуги. На фотографијата се прикажани партнерите од проектот на скалите на Факултетот во Загреб.

Педагошкиот универзитет Краков е најголемиот педагошки универзитет во Полска. Тој има долгогодишна пракса и ужива углед во областа на инклузивното образование, социјалната инклузија и обуката на наставниците и сродните професии.

Универзитетот Нортхемптон од Велика Британија го координира овој проект. Центарот за образование и истражување на Универзитетот има долгогодишна и добро воспоставена пракса за преземање и водење на финансиски поддржани истражувања во областа на инклузивното образование, социјалната инклузија и попреченост.

Ова е партнерството што го сочинува ASD-EAST проектот.

Во следното видео, ќе зборувам за Активноста за мапирање (иницијална анализа на состојбата) која се спроведе заради добивање на информирани информации потребни за развој на материјалите.

Disclaimer

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

2018-1-UK01-KA201-047872

